

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VI. Solvitur aliud argumentum circa actum externum & internum: Vbi
an voluntas sola alicujus rei sit æqualis facto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

II. Non magis sequitur ex uostrâ sententiâ meritum illud futurum infinitum, quam ex contrariâ.

At sanè quidquid sit de rei veritate, de qua postea, non video quo modo hoc sequatur magis, quam si actus externus addat aliquid interno; nec enim credo quemquam dicturum, si quis possideret (quod non implicat diuinitus) rem infinitam, & infinitos aureos, & eos omnes alteri de facto simul daret, illum actum necessariò fore infinitum; sicut namque unico actu cognoscere infinita non arguit infinitatem in actu, quemadmodum nec clarè videre aut amare objectum simpliciter infinitum, nempe Deum, ita nec eum arguit vel le dare aut etiam dare eleemosynam infinitam. Quare si actus externus simul cum interno non facit meritum infinitum, quomodo illud faciet solus internus.

III. Actus quo quis dare vellet eleemosynam finitam potest esse perfectior actu, quo alius vellet dare infinitam.

Ad hoc ergo sicut ad alia argumenta calculatoria dici potest, solum probare actum illum, quo quis vellet dare eleemosynam infinitam, perfectiorem fore ceteris paribus, & per se loquendo omni alio actu, quo quis dare vellet eleemosynam finitam. Dixi per se loquendo; existimo enim non esse improbable, sicut actus quo quis dare vellet exiguam eleemosynam, perfectior & magis meritorius esse potest alio actu, quo alter vellet dare magnam, ita & posse ratione intensiõis, aut alterius circumstantiæ actum, quo quis dare vellet eleemosynam finitam, esse vel æquè vel magis meritorium actu quo alius vellet dare infinitam.

IV. Voluntas dandi eleemosynam sex pauperibus non est necessariò perfectior voluntate dandi eleemosynam uni.

Unde ulterius existimo voluntatem dandi eleemosynam sex pauperibus, non esse necessariò sextuplo perfectiorem actu quo dare quis vellet eleemosynam proportionatam uni, nec semper meritum eius erit sexies majus: si tamen sex actibus distinctis, quorum singuli forent in perfectione æquales illi, quo eleemosynam largiretur uni, sex illis hominibus eam eleemosynam daret, meritum esset sextuplo majus. Cujus ratio est quòd bonitas & præstantia actus non desumatur adæquatè à solo objecto, sed à circumstantiis libertatis, intensiõis &c. Unde ex solâ multiplicatione objecti non sequitur multiplicari bonitatem actus, sed multiplicari debet libertas, & alia, alioqui actus in perfectione non crescet perfectione Arithmetica, sed ad summum Geometricâ.

V. Actus internus & externus habet malitiam physicè, non moraliter distinctas.

Objicies secundò: actus externus malus aliquid malitiæ addit interno, ergo & bonus aliquid addit bonitatis: antecedens patet, internus enim & externus prohibentur præceptis diversis, ergo habent malitias diversas. Respondetur habere quidem eos malitias Physicè vel Metaphysicè distinctas, non tamen moraliter, seu in ordine ad vituperium, & imputabilitatem ad pœnam, cum non sit novum demeritum. Ad illud de diversis præceptis, dico, ipso facto quod prohibetur actus externus, prohiberi internum, cum ille consistere sine hoc omninò nequeat: ne tamen vulgus erraret, existimando prohiberi solos actus externos, non internos, duo de illis adjecit Deus præcepta. Deinde sepe homines peccant interius, quando non prorumpunt ad actus externos: quare expediebat ut actus interni peculiariter & per se prohiberentur.

Cur prohibeantur diversis præceptis.

SECTIO SEXTA.

Solvitur aliud argumentum circa actum externum & internum: Vbi an voluntas sola alicujus rei sit æqualis factò.

OBJICIES Tertio: voluntatem solam non tantum reputari ac factum, alioqui is qui cuperet tantum amare Deum, quantum cum maximo quisque Sanctorum amat in cælo, foret ei in merito æqualis. Confirmatur: nam qui solum desiderat mori pro Christo, non tantum habet gratiæ quantum alius, qui vitam actu pro eo, & sanguinem profundit. Præterea Doctoribus peculiare datur in cælo præmium, seu laureola, quæ aliis, qui actu non docuerunt, non conceditur.

I. Obj. Siquis enim, qui cupit mori pro Christo, tantum meretur is qui actu pro eo moritur.

Ad argumentum respondetur, aliud esse de actu externo elicitò, aliud de interno, hic enim novam habet libertatem & honestatem propriam, diversam à solo illius desiderio, sicque sine dubio amor Dei est perfectior, & majoris meriti quam solum amoris illius desiderium: at verò actus externus solus nihil planè, moraliter loquendo, superaddit interno.

II. Novus actus internus elicitus semper augeat meritum.

Ad illud de Martyrio, dico cum communi sententiâ Doctorum, Martyrium actu susceptum particularem conferre gratiam supra actum internum, & hoc peculiare esse Martyrii privilegium, quod etiam tollit peccatum originale, ut nonnullis contigit ex Sanctis illis Innocentibus, ab Herode pro Christo interfecit. Præterea si quis in peccato mortali existens habeat de illo attritionem, & hoc modo in odium religionis aut fidei occidatur, consequetur gratiam, & peccati illius remissionem; hoc tamen specialiter concessum est à Christo Martyrio, quòd scilicet gratiam conferat ex opere quasi operato, sicque non eo sensu, quo hic loquimur nempe meritorie.

III. Singulare privilegium est Martyrii, ut gratiam augeat ex opere quasi operato, non tamen hoc facit meritorie.

De laureolis Doctorum, quæ iis tantum dari censentur, qui actu docuerunt, major est difficultas: dici tamen potest, eas non propter actus externos præcisè dari, sed propter actus internos consummatos, qui moraliter loquendo sunt diversæ rationis ab actibus internis non consummatiss. Actus verò interni non consummati cujuscumque rationis fuerint, si sint æquè perfecti, habebunt tantum præmium simpliciter loquendo, seu essentialiter, quantum actus consummati, licet non eiusdem fortè rationis: unde semper salvatur, ratione actus externi præcisè, præmium non esse majus. Quoad laureolam autem dicunt multi eam non semper dari ob merita, cum S. Thomas q. 96. supplen. art. 5. & alii affirmant infantes cum integritate carnis defunctos, aliquam virginitatis laureolam obtinere.

IV. Laureola Doctorum non dantur merè propter actus externos.